

Nederlandse Nobelprijswinnaar Willem Einthoven praat na 100 jaar weer

8 november 2022, Leiden - Nieuwsgierig naar de wasrollen uit de collectie van Rijksmuseum Boerhaave is onlangs een onderzoek ingesteld om te zien of de cardiogrammen die op deze wasrollen staan te beluisteren zijn. Samen met het Bureau voor Audio Archeologie is dat gelukt en kwamen conservator Bart Grob en audio-archeoloog Tim de Wolf tot een wel heel bijzondere ontdekking.

Waar voorheen alleen foto's en brieven van Willem Einthoven bekend waren, stuitten de onderzoekers op een bijzonder wasrol. Hierop is namelijk de stem van de Nederlandse Nobelprijswinnaar te horen. Het is voor het eerst dat de stem van Willem Einthoven na 100 jaar weer te horen is.

Het bleek nog een hele klus om de vastgelegde informatie van de wasrollen te halen. Het netwerk van De Wolf werd ingezet om precies het goede afleesapparaat met de juiste naald te lenen. 'We probeerden het eerst voorzichtig op een stuk van de rol zonder audio-fragmenten', legt de audio-archeoloog uit, 'je wil de wasrol niet beschadigen en per ongeluk informatie kwijtraken.'

Niet lang daarna galmde de stem van Einthoven door de kamer. 'Het was alsof hij gewoon naast je zat', vertelt conservator Grob enthousiast, 'ik kreeg gelijk kippenvel.' Ook voor De Wolf was het een onvergetelijk moment. 'Een stem is zo'n groot onderdeel van iemands persoonlijkheid.' Bart Grob beschrijft het alsof 'We een dode weer tot leven wekken en dat op Halloween.'

Ook museumdirecteur Amito Haarhuis is positief verrast door deze ontdekking: 'Er gingen rillingen door mijn lijf toen ik de stem van Einthoven hoorde die na 100 jaar weer tot leven gebracht is. Het is het oudst bewaarde stemgeluid van een Nederlandse Nobelprijswinnaar, en een prachtige aanvulling op het medisch erfgoed van Rijksmuseum Boerhaave, dat we hiermee nog tastbaarder maken.'

Willem Einthoven won zo'n honderd jaar geleden de Nobelprijs voor de Geneeskunde voor de ontwikkeling van de snaargalvanometer. Met dit apparaat kon hij de elektrische stromen van het hart van de mens registreren. Hij nam hiermee voor het eerst ooit een elektrocardiogram (ECG) op.

Het artikel dat op 8 november in de Volkskrant verscheen:

www.volkskrant.nl/wetenschap/stem-van-een-van-nederlands-eerste-nobelprijswinnaars-klinkt-na-100-jaar-weer~b0eee537/